

ЄВТИХІЄВ Олександр Федорович (1879, с. Чадобець Єнісей. губ., Росія — після 1935) — правознавець. Професор (1918). Закін. Харків. університет (1903), де від 1904 під керівництвом *О. Раєвського* готувався до викладач. діяльності, а від 1907, після складання магістер. іспитів, працював приват-доцент кафедри адм. права (також викладав законодавство у Харків. реал. училищі). 1908–09 перебував у закордон. наук. відрядженні: працював у б-ках Парижа і Берліна, слухав лекції у Берлін. університеті. Від 1910 — кандидат на судові посади при Харків. судовій палаті, радник губерн. правління у м. Люблін (нині Польща). 1911 опублікував монографію «Законная сила актов администрации», яку розглядав як майбутню магістер. дис., але офіційно так і не подав на захист. Від 1912 — у Департаменті духов. справ іноз. сповідань МВС (С.-Петербург): зав. наук. б-ки, від 1916 — в. о. нач. відділ. законодав. проектів. Брав участь у розробленні та реалізації законодавства щодо віротерпимості й свободи совісті. Після більшов. перевороту 1917 від січня 1918 служив у ліквідац. відділі Наркомату юстиції РСФРР, який опікувався питаннями відділення Церкви від держави, викладав у нових навч. закладах, засн. 1918–19: Смолен. університеті, Моск. соціаліст. академії, на факультеті сусп. наук Моск. університету. Згодом переїхав до Харкова, працював у Наркоматі юстиції УСРР, зокрема у грудні 1920 — червні 1921 і в січні–квітні 1922 був тимчас. в. о. зав. кодифікац. відділу (у другому випадку з одночас. представництвом Наркомату в Малому Раднаркомі); за сумісництвом у травні–грудні 1921 — консультант екон.-правового відділу Наркомату зовн. справ УСРР. Водночас займався наук.-освіт. діяльністю: від 1920 — проф. правн. ф-ту, від 1921 — голова секції адм. права н.-д. каф. проблем сучас. права Харків. інституту нар. господарства, від 1926 — проф. адм. права Харків. геодез. інституту. Готував дис. із проблем комунал. управління. Брав активну участь у першій кодифікації укр. рад. законодавства, у жовтні 1924 — лютому 1925 очолював підкомісію Комісії розгляду законодав. передбачень при РНК УСРР, створену для доопрацювання проекту Адм. кодексу УСРР, остаточно затвердженого 1927. Згодом став співавтором офіц. постанов. коментаря до цього кодексу (опубл. 1929) і упорядником його нового офіц. вид. з додатк. матеріалами (опубл. 1935). У 1930-х рр. —

консультант Наркомату юстиції УСРР, співроб. госп. секції Укр. інституту судової політики (Київ). Актив. чл., від 1924 — бібліотекар і чл. правління Укр. юрид. товариства. 1928 брав участь у роботі секції права сх. країн Всеукр. наук. асоц. сходознавства. Разом із А. Єлістратовим і *В. Кобалевським* став одним із основоположників рад. адм. права, яке у дусі класич. поглядів про «благоустрій і благочиння» розглядав як систему юрид. принципів, що регулюють держ. діяльність, спрямов. на гарантування безпеки і добробуту громадян (насамперед трудящих). Одним із перших теоретично обґрунтував поділ адм. права на заг. та особливу частини. Серед наук. здобутків — оригін. класифікація адм. актів на нормативні, індивід. та юрисдикційні, теор. опрацювання питання про забезпечення законності у сфері держ. упр., пропозиції щодо розвитку в СРСР і УСРР адм. юстиції. За висловлену в підручниках думку, що права особи в рад. респ. підпорядк. правам колективу, в працях *А. Вишинського*, починаючи з публікацій 1938, Є. названий контррев. наклепником на рад. лад і антирад. шкідником. Подальша доля невідома.

Основні праці

Усмотрение администрации // Журн. Мин-ва юстиции. 1910. Кн. 5; Законодательство и суд в демократии // Сб. ст. по пролетар. революции и праву. № 1–4. Петроград, 1918; Десятичная система в административном делопроизводстве. Х., 1921; Административное районирование на Западе // Наука на Украине. 1922. Кн. 3; О муниципальных предприятиях // Коммунал. хоз-во на Украине. 1922. № 3; Новейшие течения в германской юстиции // Вест. сов. юстиции. 1923. № 1; Основы советского административного права. Х., 1925; Об административном делении // Вест. сов. юстиции. 1925. № 10–11; О юридических лицах публичного права // Там само. 1927. № 8; Административное право. Х., 1930.

Рекомендована література

1. Усенко І. Б. Євтихіїв Олександр Федорович // Антологія укр. юрид. думки. Т. 5. Поліц. та адм. право. К., 2003.

І. Б. Усенко

Бібліографічний опис:

Євтихіїв Олександр Федорович / І. Б. Усенко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-17429>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).